

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 515/2020
18.06.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., Општина ..., чији је пуномоћник Милица Милованчевић, адвокат у ..., против туженог Културни центар „Топола“, Топола кога заступа пуномоћник Милан Петровић, адвокат у ..., ради поништаја решења, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3242/18 од 29.07.2019. године, у седници већа одржаној 18. јуна 2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3242/18 од 29.07.2019. године.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви тужиоца и туженог за накнаду трошкова поступка по ревизији.

Образложење

Пресудом Основног суда у Аранђеловцу судска јединица у Тополи П1 43/17 од 31.05.2018. године усвојен је тужбени захтев тужиоца и поништено као незаконито решење туженог бр. 50 од 20.01.2017. године, којим је тужиоцу престао радни однос дана ...2017. године, што је тужени дужан да призна и тужиоца врати на послове који одговарају стручној спреми и оспособљености. Обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 70.500,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде па до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3242/18 од 29.07.2019. године преиначена је пресуда Основног суда у Аранђеловцу судске јединице у Тополи П1 43/17 од 31.05.2018. године, тако што је одбијен тужбени захтев тужиоца да се поништи као незаконито решење туженог бр. 50 од 20.01.2017. године, којим решењем је престао радни однос тужиоцу са даном ...2017. године, као и да тужени то призна и тужиоца врати на послове који одговарају стручној спреми и оспособљености, као неоснован, и обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 107.300,00 динара.

Против правноснажне другостепене пресуде тужилац је изјавио благовремену и дозвољену ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

Тужени је поднео одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11, 49/13 – УС, 74/13 – УС, 55/2014, 87/2018 и 18/2020 – у даљем тексту: ЗПП), и налази да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Ревизијом се указује на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, наводима да је пресуда противречна разлозима из образложења, што нису законом предвиђени разлози за ревизију према одредбама члана 407. ЗПП, те их ревизијски суд није ценио. Време за које је другостепени суд донео одлуку по жалби у односу на пријем списка предмета првостепеног суда, са жалбом, није од значаја за правилност одлуке о жалби и захтевима странака, у смислу члана 374. став 1. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању на коме је заснована побијана одлука, тужилац је био у радном односу код туженог на неодређено време, на основу уговора о раду од 10.07.2009. године. Радни однос му је престао ...2017. године решењем туженог бр. 58 од 20.01.2017. године, из разлога што је престала потреба за обављањем послова на радном месту ... услед економских и организационих промена код туженог послодавца. У наведеном решењу стоји и да се тужиоцу утврђује право на отпремнину у износу од 218.612,00 динара, која ће се исплатити најкасније до престанка радног односа. Тужиоцу је исплаћена отпремнина. Скупштина општине Топола је донела одлуку бр. 020-384/2016-05-I, која је ступила на снагу 07.12.2016. године, којом је смањен број извршилаца код туженог за један. У складу са наведеном одлуком тужени је донео Правилник о организацији и систематизацији радних места бр. 523 од 12.12.2016. године, који је ступио на снагу 27.12.2016. године, на основу којег је укинута радно место тужиоца ... . Тужени се обратио начелнику Општинске управе са захтевом да буде обавештен да ли постоји могућност да извршилац чије је радно место укинато може да заснује радни однос код другог послодавца у систему локалне самоуправе. Тужени је обавештен од стране ЈКСП Топола да има једно упражњено место чије би услове могло да испуни лице из захтева који је упутио директор Културног центра, али да је потребно да се утврди постојање здравствених способности и обави детаљни разговор. Тужилац је обавештен од стране директора културног центра да постоји једно упражњено место чије би услове могао да испуни, те да се може обратити ЈКСП Топола ради обављања разговора у циљу утврђивања услова за заснивање радног односа. Одлуком о измени и допуни одлуке о максималном броју запослених на неодређено време од 07.12.2016. године, коју је донела СО Топола, којом је смањен број извршилаца код туженог, повећан је број извршилаца код ЈКСП Топола у Тополи за један, тако да укупан број запослених у свим организационим облицима у систему јединица локалне самоуправе Општине Тополе остаје исти - 215. Правилником туженог о организацији и систематизацији радних места од 08.03.2016. године, систематизовано је четири радна места: директор – 1 извршилац, самостални сарадник за организацију културних програма – 2 извршиоца, организатор материјално-финансијских и административних послова – 1 извршилац и реализатор

културно-образовних активности – 1 извршилац, са укупно 5 извршилаца. Правилником о организацији и систематизацији радних места број 523 од 12.12.2016. године, су систематизована 3 радна места са 4 извршилаца, с тим што је укинута радно место које је било систематизовано Правилником од 08.03.2016. године ... на које је тужилац био распоређен.

Код од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је тужбени захтев тужиоца основан, јер се тужени у побијаном решењу позива на организационе промене, али у решењу не објашњава које су то организационе промене које су се догодиле код туженог, осим што је укинута радно место тужиоца, да се у образложењу решења не помиње да су цењене породичне прилике тужиоца, нити се помиње евентуална могућност да технолошким вишком буде проглашен неко од извршилаца на другом радном месту, посебно имајући у виду да је за остала радна места предвиђена висока стручна спрема и да је било могуће прописати и применити критеријуме за утврђивање вишка запослених на тим радним местима, што уопште није ни разматрано од стране послодавца. Првостепени суд сматра да је тужени био дужан пре доношења спорног решења да одреди радно место на којем би тужилац могао да заснује радни однос код другог послодавца на нивоу локалне самоуправе.

Супротно, другостепени суд је преиначио првостепену одлуку из разлога што је тужени доказао да је дошло до организационих промена, тако што је укинута радно место тужиоца, што јесте оправдани разлог који се односи на потребе послодавца у смислу одредаба члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05... 75/05) који је важио у време доношења побијаног решења, због чега је одбио као неоснован тужбени захтев тужиоца за пониптај решења о отказу уговора о раду и за враћање на рад, имајући у виду и чињеницу да је послодавац тужиоцу Културни центар Топола, а не ЈКСП Топола, те да је тужени доказао да није имао могућности да тужиоца распореди на друго радно место у оквиру истог правног лица, као и да је тужиоцу исплаћена отпремнина.

По оцени Врховног касационог суда правилна је одлука другостепеног суда.

Одредбом члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду који је важио у време доношења спорног решења („Службени гласник РС“, бр.24/05...75/14), прописано је да запосленом може да престане радни однос ако за то постоји оправдани разлог који се односи на потребе послодавца, и то ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла.

Имајући у виду цитиране законске одредбе, правилно је становиште другостепеног суда да је решење о отказу уговора о раду тужиоцу законито, с обзиром да је донето под условима прописаним законом. Када је Скупштина општине Топола донела одлуку на основу које је смањен број извршилаца код туженог за један, и у складу са наведеном одлуком тужени донео Правилник о организацији и систематизацији радних места, што јесу организационе промене, којима се мења организација обављања послова у оквиру делатности туженог, на основу којег је укинута радно место тужиоца, односно престала потреба за обављањем одређеног посла на којем је он био једини извршилац, тада је испуњен услов из одредбе члана 179. став 5. тачка 1. тада важећег Закона о раду за престанак радног односа тужиоцу с обзиром на потребе послодавца.

Ревизијски наводи којима се указује на погрешну примену материјалног права нису основани.

Супротно наводима ревизије аутономно право послодавца је да организује и рационализује процес рада, односно обављање послова из своје делатности са одговарајућим бројем извршилаца, те суд не може да се упушта у оцену оправданости организационих промена. С тим у вези не може ценити оправданост потребе оснивача туженог Општине Топола, ни економске ни друге природе, код доношења одлуке о смањењу броја запослених на неодређено време за сваки организациони облик у систему локалне самоуправе. Стога су без значаја наводи ревизије о планираним буџетским средствима за већи број запослених код туженог. У парничном поступку не испитује се усклађеност одлуке јединице локалне самоуправе са законским прописима, па ни Законом о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору. Побијано решење није противно одредбама тог закона.

Законом о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору („Службени гласник РС“ бр. 68/2015 и 81/2016 – Одлука УС РС) утврђује се начин и начела одређивања максималног броја запослених у јавном сектору, као и обим и рокови смањења броја запослених до достизања утврђеном максималног броја запослених, и у систему јавних сектора јединица локалне самоуправе. Према члану 6. тог Закона, скупштина јединице локалне самоуправе својим актом утврђује максималан број запослених за сваки организациони облик у систему локалне самоуправе. Према члану 22., организациони облик за који је у складу са овим Законом утврђена потреба рационализације дужан је да након доношења нових аката о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места (и након престанка радног односа запослених са којима је закључен споразум о престанку радног односа уз новчану накнаду), утврди број запослених за чијим радом престаје потреба у складу са новом организацијом рада најмање до броја утврђеног одлуком о максималном броју запослених. Онај организациони облик који има обавезу доношења програма за решавање вишка запослених у складу са законом, дужан је да на прописани начин донесе и спроведе програм решавања вишка запослених, којим би предвидео и критеријуме за утврђивање вишка запослених и мере за њихово запошљавање, евентуално и код другог послодавца, али према одредбама Закона о раду, члана 153. тужени не спада у круг послодавца који има обавезу доношења програма за решавање вишка запослених. Запослени који је утврђен као вишак запослених, односно који је нераспоређен, према одредбама Закона о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору има право на исплату отпремнине због престанка потребе за његовим радом у складу са законом.

Примена критеријума за утврђивање вишка запослених могућа је када су прописани код послодавца када је то предвиђено законом и у ситуацији када је више извршилаца на послу за чијим обављањем је престала потреба.

Ревизијски суд је ценио наводе ревизије да је од утицаја на законитост побијаног решења околност да је тужилац до 16.07.2016. године био члан Управног одбора туженог из реда запослених и нашао да не стоје за оправдане. Нема утврђених околности које би указивале на то да је отказ уговора о раду био последица активности тужиоца као члана Управног одбора из реда запослених, у смислу члана 188. Закона о

раду, док противно наводима ревизије законом није предвиђен потребан рок од престанка овог својства до доношења решења о отказу уговора о раду.

На основу изнетог, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу првом изреке на основу члана 414. став 1. ЗПП.

Одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка по ревизији јер са ревизијом тужилац није успео, а и захтев туженог за накнаду трошкова за састав одговора на ревизију, јер одговор на ревизију није био потребан, на основу члана 165. став 1. ЗПП у вези са чланом 153. став 1. истог закона,

**Председник већа - судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић